

PANELIANKOSKEN VOIMA OY:N ASIAKASLEHTI

KOSKEN WOIMA

1
2020

Liitteenä
vuoden 2021
seinäkaleri

Oskari Setänen ja Eveliina Suonpää kasvaneet

RAIKKAAN MAALINSUULTA MAAILMALLE

MATKAILUA
AURINKOVOIMALLA

MAAKAAPELIN
ASENNUSTYÖT

AILA-MYRSKY
TEKI TUHOJA

Ailan myrskyinen luonne sähköisessä maailmassa

Liekö ilmastonmuutoksen vai minkä syytä, mutta vuoden 2020 Aila oli luonteeltaan selvästi aikaisempia vuosia myrskyisämpi. Tässä lehdessä käsittelemme niin Aila -myrskyä kuin myös säävarman verkon rakentamista. Kuten Ailakin osoitti, niin verkkomme ei vielä ole säävarmaa, mutta huomattavasti säävarmempaa kuin vaikka kymmenen vuotta sitten.

Aila nosti osaltaan esiin nyky-yhteiskuntamme riippuvuuden sähköstä. Huolimatta jo vuosia jatkuneesta säävarman verkon rakentamisesta, sähkökatkot venyivät osalla asiakkaistamme edelleen valitettavan pitkiksi. Kuten todettua, niin olemme vuoden 2011 Hannu-Tapaniin nähden ihan eri valmiudessa ottaa myrskyjä vastaan, vaikka vielä on satoja kilometrejä säävarman verkon rakentamista jäljellä. Muutos ei ole tapahtunut meidänkään asiakkaiden osalta ilmaiseksi, vaan olemme joutuneet nostamaan siirtohintojamme. Investoimme sähköverkkoomme nykyään vuosittain yli 2 miljoonaa euroa. Vielä kymmenisen vuotta sitten investointitaso oli alle kolmanneksen nykyisestä. Sähkön merkitys ja vaatimukset ovat koko ajan kasvaneet. Käytännössä nykyinen investointitahti tarkoittaa sitä, että voimassa olevan sähkömarkkinalainsäädännön mukaan verkkomme on säävarma vuonna 2028 ja olemme investoineet sähköverkkoomme lähes 40 miljoonaa euroa noin 15 vuodessa eli rakentaneet sen pitkälti uudelleen. Päälle tulee vielä koko ajan kasvavat erilaiset järjestelmäinvestoinnit sekä älykkäiden sähköverkojen tuomat vaateet mittareille ja verkon hallintaan. Investoinnit siis sekä parantavat sähköverkon toimitusvarmuutta että mahdollistavat älyn, jouston ja hajautetun tuotannon tulon markkinoille.

Juuri tätä kirjoittaessani julkaistiin selvitys, jonka mukaan sähköverkkoyhtiöt ovat huijanneet asiakkaitaan ja todellisuudessa säävarman verkon rakentamisella perustellut hinnankorotuseurot eivät olekaan menneet verkkoinvestointeihin. Kyseinen selvitys on mielestäni olennaisesti puutteellinen ja asioita väärtä pohjalta yleistävä. Yhtenä nykyisen valvontamallin merkittävimpana haasteena on, että viranomaisen tulee valvoa kaikkia 77 sähköverkkoyhtiötä samalla valvontamallilla, vaikka yhtiöt ja niiden toimintaympäristö ovat täysin erilaiset. Suuremmissa

”Sähkön merkitys ja vaatimukset ovat koko ajan kasvaneet.”

kaupungeissa kun asuu muutamassa korttelissa saman verran ihmisiä kuin meidän koko jakelualueellamme.

Sähkön siirron kohtuullisen tuoton valvontamalli on ollut hyvin samanlainen kuluvan vuosituhannen alkupuolelta asti eli sähkön siirron valvonnasta on jo vahvaa kokemusta, niin meillä verkkoyhtiöillä kuin viranomaisellakin. Valvontamalli on varsin monimutkainen. Vuosittain toimitamme viranomaiselle kymmeniä tunnuslukuja ja yksityiskohtaiset tiedot kaikista verkkoon investoiduista komponenteista ja kaapeliojien metrimääristä alkaen. Valvontamallia on koko ajan kehitetty ja mielestäni siinä huomioidaan hyvin laajalti olennaiset elementit, vaikka se pitääkin tiettyjä vikoja sisällään. Esimerkiksi

Aila -myrskyn asiakkaille tuomista keskeytyksistä tulee meille mallissa ”sakkoa” jokaiselta keskeytysminuutilta. Mitä pidempiä keskeytyksiä asiakkaillemme koituu, sitä vähemmän saamme tulevaisuudessa periä tuottoa. Ja kuitenkin samaan aikaan pitäisi pystyä investoimaan yhä enemmän, jotta katkoja olisi tulevaisuudessa vähemmän. Sähkön hinta onkin mielipiteitä ja paljon keskustelua herättävä asia. Pyrimme tässä lehdessä avaamaan, millaisista osista sähkölaskun loppusumma koostuu.

Rauhallista joulun odotusta,

Kimmo Nurminen

PANELIANKOSKEN VOIMAN TOIMITUSJOHTAJA

KOSKEN VOIMA

KOSKEN VOIMA
PANELIANKOSKEN VOIMA OY:N
ASIAKASLEHTI
1 / 2020

JULKAISIJA
PANELIANKOSKEN VOIMA OY
MÄKILÄNTIE 7, 27430 PANELIA
PUH. 02 838 6100
WWW.PKVOY.FI

TOIMIKUNTA
VIRPI HAAPANIEMI
SALLA ANTTILA
MM-VIESTINTÄ, MERJA MAANSALO

ULKOASU & TAITTO
VIESTINTÄOSAKEYHTIÖ BONDE
MIKKO OLLIKAINEN

KANSIKUVA
VIESTINTÄOSAKEYHTIÖ BONDE
ELMERI ELO

PAINOPAIKKA
EURA PRINT OY

OSOITTEENMUUTOKSET
ASIAKASPALVELU@PKVOY.FI
PUH. 02 838 6100

@PANELIANKOSKENVOIMA

20 Koski kohisee Pappilankosken kalaporttaissa

**4 LIKKUMISEN VAPAUTTA
AURINGON VOIMALLA**

**8 JUHA HAAPIO TEKEE UUTTA
JA ENTISÖI VANHAA**

---

17 MISTÄ SÄHKÖN HINTA MUODOSTUU?

**18 LÄHES PUOLET PKV:N
VERKOSTA SÄÄVARMAA**

**27 LASTEN GALLUP:
MIKÄ ON MUKAVIN KOTITYÖ?**

AURINKOPANEELIT LISÄÄVÄT LIKKUMISEN VAPAUTTA

Paneliankosken Voiman verkostosuunnittelija **Jali Tapaninen** hankki alkuvuodesta 2020 asuntoauton. Yhtenä tärkeänä kriteerinä oli katolla olevat aurinkopaneelit, jotka takaavat matkailuun entistä enemmän vapautta.

TEKSTI MARKO ÖSTMAN KUVAT ELMERI ELO

Valkoinen asuntoauto kaartaa aurinkoiselle parkkipaikalle. Kuljettajan paikalta nousee Jali Tapaninen, jonka moottoripyöräharrastus sai tehdä tilaa nelipyöräiselle liikkuvalla kesäasunnolle.

- Noin 20 vuotta vierähti moottoripyörän selässä, mutta nyt tuli aika vaihtaa kulkuvälinettä. Olen aiempina vuosina vuokrannut asuntoautoa ja -vaunua, ja sitä kautta on syttynyt se ensimmäinen kipinä, Tapaninen taustoittaa.

Lopulliseen liekkiin intohimo leimahti edelliskesänä, jolloin vierähti viikonloppu Iskelmä-festivaaleilla vuokratun asuntoauton kanssa. Tapanisen puolisolle karavaanari-elämä oli jo entuudestaan tuttua, joten myös tätä kautta kiinnostus matkailuautoiluun oli jo olemassa.

- Olen aina tykännyt liikkua paljon. Moottoripyörän kanssa tuli ajeltua edestakaisin Suomea, Norjaa

"Aurinkopaneelit olivat yksi asia, jonka perusteella päätimme hankkia juuri tämän auton."

ja Ruotsia. Iän myötä rauhallisempi meno ja katetun kulkuvälineen kanssa liikkuminen tuntuu huomattavasti mielekkäämmältä ajatukselta, Tapaninen naurahtaa.

Asuntoauton mittariin ehti karttua jo pelkästään kevään ja alkukesän aikana noin 4000 kilometriä. Tähän mahtuu

muun muassa kaksi reissua Lappiin.

– Kävimme Lapissa hiihtämässä ja vapunajan vietimme Turun saaristossa rengastiellä. Lisäksi olemme tehneet patikkareissuja kansallispuistoissa. Liikkuminen on helppoa, kun ei ole sidottu aikatauluihin esimerkiksi majoituksen suhteen.

EKOLOGISEMPAA JA VAPAAMPAA MATKAILUA

Asuntoauton valintaan vaikuttaa moni tekijä. Kun Tapaninen etsi itselleen sopivaa autoa, kiinnittyi huomio myytävän auton katolla oleviin aurinkosähkö-paneeleihin.

– Aurinkopaneelit olivat yksi asia, jonka perusteella päätimme hankkia juuri tämän auton. Katolla on kaksi 125 wattista paneelia, eli yhteensä 250 wattia. Aurinkosähkö tarjoaa entistäkin enemmän vapautta, sillä se ei sido niin vahvasti esimerkiksi leirintä-alue-elämään.

Autossa liesi toimii kaasulla, mutta aurinkopaneelit tuottavat virtaa moneen arjessa tärkeään laitteeseen. Tapaninen työskentelee Paneliankosken Voiman verkostosuunnittelijana, joten myös tätä kautta hänellä on asiaan vahvaa tietotaitoa.

– Saamme auringosta virtaa mikroaaltouuniin, televisioon ja kahvinkeittimeen. Lisäksi hyödynnämme katolla olevien paneelien tuottamaa sähköä esimerkiksi lämmityksessä ja valaistuksessa.

– Onhan se hienoa sammuttaa auto levähdyspaikalle ja keittää siinä kahvit. Nyt saamme virtaa auringosta sen sijaan, että auton pitäisi käydä koko ajan. Se on ekologisesti huomattavasti parempi vaihtoehto.

Paneelit lataavat akun aina täyteen. Tapaninen kertoo havainneensa, että käyttösähköä muodostuu myös pilvipeitteestä ja vesisateesta huolimatta.

– Paneelit toimivat talvellaikin, kun aurinko pilkotti pilvien takana. Nyt on mielenkiintoista seurata, kuinka hyvin ne lataavatkaan kun kesäinen aurinko paistaa täydeltä taivaalta.

AURINKOSÄHKÖÄ MYÖS KOTONA

Karavaanarit muodostavat tiiviin yhteisön, jossa eletään ja vietetään paljon aikaa yhdessä. Vaikka kokemus matkailuautoilusta on vielä vähäistä, on Tapaninen saanut huomata tämän myös omin silmin.

– Samalla tavalla kuin motoristeilla, ollaan leirintäalueilla karavaanareiden kesken heti kuin vanhoja tuttuja. En ole nähnyt vielä aurinkopaneeleja autoissa tai vaunuissa leirintäalueilla, mutta muutaman kerran on tullut vastaavia vastaan myyntipalstoilla,

Katolla on kaksi 125 wattista paneelia, yhteensä 250 wattia.

Aurinkopaneeleista saadaan virtaa matkan aikana mikroaaltouuniin, televisioon ja kahvinkeittimeen.

”Nyt on ykkös- ja kakkoskodissa ekologista ja edullista sähköä.”

Tapaninen kertoo.

– Uskon, että tämä tulee yleistymään. Paneelit ovat todella huomaamattomat, sillä katolle liimatut ohuet kalvot eivät näy, ellei autoa katso yläilmoista. Esteettisyyden kannalta ei siis kannata jättää aurinkopaneeleita asentamatta.

Tapaninen antaa aurinkopaneeleille täyden suosituksen. Menneen kesän aikana aiheesta keskusteltiin leirintäalueilla muiden karavaanareiden kanssa.

– Voin suositella tätä jokaiselle. Käyttökokemus on toki vielä pientä, mutta jo koetun pohjalta olen

huomannut monia hyötyjä. Yksi isoimmista on aiemmin mainitsemani vapauden lisääntyminen, kun liikkuminen ja pysähdykset eivät ole sidottu verkkovirtaan.

Tyytyväisyydestä kertoo jotain myös se, että miehelle asennettiin kesäkuun alussa aurinkopaneelit myös kotitaloon.

– Kyseessä on vajaa 3000 watin paneelit. Nyt on niin sanotusti ykkös- ja kakkoskodissa ekologista ja edullista sähköä. Paneelisettien hinnat ovat tulleet viime vuosina alas ja lisäksi aurinkosähkössä on myös muutaman prosentin tuotto pääomalle. ■

PANELIAN VOIMALAITOS KESTÄÄ AIKAA

TEKSTI MERJA MAANSALO, MM-VIESTINTÄ KUVAT PKV:N ARKISTO

PKV:n Panelian vesivoimalaitos, tuttavallisemmin sähkötehdas, täyttää reilun vuoden päästä pyöreät 100 vuotta. Laitos otettiin käyttöön 1.1.1922. Se jauhtaa Eurajoen vedestä yhä ympäristöystävällistä energiaa. Koneita ja laitteita on toki päivitetty. Vuonna 1961 hankittiin uusi turbiini sekä generaattori ja rakennettiin uusi generaattorisali. Vuonna 2007 investoitiin uuteen generaattoriin ja vanha turbiini peruskorjattiin. Samalla automaatiojärjestelmä uudistettiin, eikä jatkuvaa miehitystä enää tarvittu.

YKSI MAAMERKEISTÄ

Ulkoapäin voimalaitos on pysynyt tähän päivään asti lähes muuttumattomana. PKV on pitänyt hyvää huolta Panelian keskustan miljööseen oleellisesti kuuluvasta klassisen kauniista ja kulttuurihistoriallisesti mielenkiintoisesta rakennuksesta. Välillä valkoiseksi rapattu tiilirakennus on kokenut myös mustia hetkiä. Yhdeksi niistä voi lukea äitienpäivän 10.5.2020. Sähkötehtaan tornin kattorakenteet paloivat silloin. Jo 18.8. torni sai kuitenkin uuden punaisen peltikaton. Sama katto uusittiin ja samalla palautettiin alkuperäiseen muotoonsa vuonna 1997. Silloin myös kanavarakenteet uusittiin.

UUSIA KÄYTTÖTARKOITUKSIA

Rakennuksen yläkertaa käytettiin

vuosikymmeniä toimistotiloina. Kun toimistohuoneet jäivät tyhjilleen, niissä järjestettiin muun muassa erilaisia kulttuuritapahtumia. Vuosituhannen vaihteen tienoilla tyhjilleen jäänyt vanha dieselhuone sai vuonna 2015 uuden käyttötarkoituksen. Se muutettiin liiketiloiksi.

PAKKASTA, UKKOSTA JA SEIKKAILUJA

Verkostosuunnittelija **Jali Tapaninen** tuli yhtiöön vuonna 1985. Hän työskenteli aluksi myös voimalaitoksella, jossa oli 24/7 henkilöpäivystys.

– Päivät olin rakentamassa sähkölinjoja ja välillä yöpäivystäjän apulaisena haravoimassa vesi-voimalaitoksen välpältä hydyttä.

Työ kävi Jalin mukaan käsien päälle. – Hyydeharavan varsi oli joskus aamuyöstä niin paksussa jäässä, ettei siitä pystynyt pitämään kiinni. Harava oli välillä vietävä sisälle sulamaan.

Jali kertoo myös olleensa kovalla ukonilmalla voimalaitoksen tornissa.

– Oviaukko tuntui kovin pieneltä, kun valokaaret paukuttelivat pitkin seinää. Pois oli päästävä ja äkkiä.

Vanha lehtikuva voimalaitoksesta on ilmeisesti 1950-luvulta.

Ulkoapäin voimalaitos on pysynyt tähän päivään asti lähes muuttumattomana.

Suunnitteluteknikko **Tapani Suomi** on ollut yhtiössä vuodesta 1983.

– Varhaisin muistoni voimalaitoksesta on jo 1960-luvulta, kun olin alle kymmenvuotias.

Tapanin isä oli PKV:n palveluksessa. Hän pääsi välillä isänsä mukana voimalaitokselle.

– Isän hoitaessa asioitaan sain ihmetellä generaattoria ja patorakenteita, jotka olivat pikkupojalle jänniä juttuja. ■

SUN
aurinko-
sähkö

Laadukkaat
aurinkosähköjärjestelmät
Paneliankosken Voimalta

ENERGIAA AURINGOSTA

Esim.

Omakotitalon 3 kW
järjestelmä asennettuna
6000 € tai 99 €/kk.

(Huom! kotitalousvähennys)

Voit itsekin ryhtyä
sähköntuottajaksi!

 PKV
PANELIANKOSKEN VOIMA

Ole yhteydessä, valitaan
sinulle sopiva ratkaisu!

Lisätietoja: www.sun-aurinkosahko.fi
www.pkvoy.fi • puh. 044 279 1428 / Salla Anttila • sun@pkvoy.fi

RAKKAUDESTA RAKENTAMISEEN

– uutta ja entisöintiä

Panelialainen Juha Haapio työskentelee yrittäjänä rakennusalalla ja remontoi kotitalonsa naapurista hankkimaansa vanhaa taloa. Rakkaus omaa ammattia ja kotipaikkakuntaa kohtaan on vahva.

TEKSTI MARKO ÖSTMAN KUVU ELMERI ELO

Juha Haapiolla on takanaan 30 vuotta yrittäjyyttä rakennustöiden parissa. Rakennus ja Raivaus Haapio Oy on tehnyt yhteistyötä Paneliankosken Voiman kanssa jo 1990-luvun alusta lähtien.

– Teemme monipuolisesti erilaisia rakennus- ja raivaustöitä. Kaadamme esimerkiksi ongelmapuita ja suoritamme linjanalusraivauksia. Paneliankosken Voimalle teemme runsaasti kunnostustöitä heidän kohteissaan tällä alueella sekä yhtiön vapaa-ajan asunnoilla, Haapio kertoo.

Hän päätti nuorena miehenä tekevänsä mitä tahansa, paitsi rakennustöitä. Toisin kuitenkin kävi, eikä tuota päätöstä ole tarvinnut katua.

– Nautin työstäni, sillä en koe tätä oikeastaan edes työksi. Lähdän aamulla kuluttamaan päivää tekemällä asioita, joista tykkään.

YHTEISÖLLISYYS ON YKSI PANELIAN VAHVUUKSISTA

Paneliankosken Voimalla on iso merkitys koko toimialueellaan. Haapio kertoo, että paikallinen energiayhtiö on tavalla tai toisella mukana jokaisen panelialaisen elämässä.

– Kyseessä on ihmisläheinen yhtiö, joka kuuntelee asiakkaitaan. Se ei ole nykypäivänä mikään itsestäänselvyys. Lähes jokaisesta tämän paikkakunnan taloudesta löytyy joku, joka on ollut vuosikymmenien aikana joko suoraan tai alihankkijana töissä Voimalla, Haapio sanoo.

Ennen omaa yritystään myös Haapio

työskenteli Paneliankosken Voimalla.

– Panelian vahvuus on varmasti se, että käytännössä kaikki tuntevat toisensa. Puhallamme yhteen hiileen ja kaikki ovat valmiita auttamaan toisiaan.

VANHAA KUNNIOITTAEN UUTEEN LOISTOON

Haapio hankki vuosi takaperin Panelian keskustan tuntumasta vanhan kolmen rakennuksen kokonaisuuden, jota hän kunnostaa omien töidensä ohessa.

– Vaimoni oli hakenut niin sanottua mummon mökkiä jo kymmenisen vuotta, joten tätä kautta toteutui hänen unelmansa, Haapio taustoittaa.

Kyseinen tontti irrotettiin Maijalan talosta muonamiehen kodiksi 1800-luvulla, jolloin myös asuinrakennuksen ensimmäinen osa rakennettiin. Sotien jälkeen taloon tehtiin laajennus.

– Olen purkanut lattiat ja imenyt pois vanhat eristeet. Niiden tilalle on puhallettu nykyaikaiset ja ekologiset puukuitueristeet. Haluamme kunnioittaa vanhaa ja tehdä mahdollisimman paljon entisöintiä, joten esimerkiksi muovie ei ole tarkoitus tulla ollenkaan.

Hän on asunut koko ikänsä kotipaikkakunnallaan, eikä veri ole koskaan vetänyt toisaalle.

– Minun on aina ollut hyvä olla, asua ja yrittää täällä. Koskaan ei ole tehnyt mieli muuttaa minnekään muualle. Olen ikuisesti panelialainen, vaikka kuulummekin tätä nykyä Euran kuntaan, Haapio hymyilee.

Lue laajempi artikkeli osoitteessa www.paneliankoskenvoima.fi

”Haluamme kunnioittaa vanhaa ja tehdä mahdollisimman paljon entisöintiä.”

Haapio kiittelee sitä, kuinka Paneliassa kaikki ovat valmiita auttamaan toisiaan.

ASUKAS- YSTÄVÄLLISTÄ JA RIPEÄÄ MAAKAAPELIN ASENNUSTA

Kiukaisten Kappelinkujalle asennettiin syksyllä 2019 maakaapelit. Tien alkupäässä asuva Timo Mäkinen on ollut erittäin tyytyväinen lopputulokseen. Maaseudun rauha miellyttää entistä ilmavoimien toimiupseeria.

TEKSTI MARKO ÖSTMAN KUVA ELMERI ELO

Kiukaisten kylän keskustassa asuva Timo Mäkinen mittailee tyytyväisenä kunnostettua pihamaataan. Paneliankosken Voiman suorittamasta maakaapelin asennustyöstä ei näy jälkeäkään.

– Olemme vaimoni kanssa todella tyytyväisiä. Meiltä kaivettiin tästä ylös useampi metri nurmikkoa ja maata, jonka jälkeen kaikki laitettiin kuntoon viimeisen päälle hienosti, Mäkinen kiittelee.

– Kun energiyhtiöltä ilmoitettiin maakaapelin asennuksesta, kertoivat he samalla laittavansa paikat yhtä hyvään kuntoon kuin mitä ne olivat ennen töiden aloitusta. Sen pitivät, minkä lupasivat. Turhaan vaimoni jännitti, että tuleeko varmasti yhtä siistiä kuin ennenkin.

Maakaapelin asennustyöt aloitettiin Kappelinkujan loppupäästä.

– Miehet tulivat tähän kaivinkoneen kanssa tekemään asennuksia. He etenivät tasaisen ahkeraan tahtiin tien reunaa pitkin, sillä kotikadullemme asennettiin samalla myös

mahdollisuus katuvaloille.

Mäkinen korostaa äärimmäisen asukasystävällistä työskentelyä.

– Asennustyö ei häirinnyt millään tavalla asumista ja olemista. Hommat valmistuivat kolmen miehen voimin todella ripeästi. Meidänkin pihallamme kaikki oli valmista yhdessä työpäivässä.

MAASEUDUN RAUHASSA ISÄNMAALLISTA HENKEÄ

Mäkisen taloa suojaa korkea kuusi-aita. Vuosien varrella sitä on leikattu latvoista useampaan otteeseen, jotta ne eivät häiritsisi ennen ilmassa kulkeneita linjoja.

– Paneliankosken Voima huolehti, että kuuset eivät pääse kasvamaan liian korkeiksi lähelle kaapelia. He kävivät aina tasaisin väliajoin leikkaamassa niitä, Mäkinen kertoo.

– Aikanaan kun muutimme tähän, kävivät he kaatamassa meidän pyynnöstämme pihalta kaksi isoa koivua. Palvelu on ollut aina viimeisen päälle hyvää.

Mäkinen on kotoisin alkujaan

Punkalaitumelta, mutta kertoo juurtuneensa reilussa kolmessa vuosikymmenessä Kiukaisiin. Paikkakunnalle hän muutti eläköitymisensä jälkeen helmikuussa 1986.

– Silloinen Kiukaisten palopäällikkö **Erik Isoviita** totesi, että kyllä teille täältä asunto löydetään. Pari viikkoa myöhemmin hän sitten soitti kertoakseen, että täällä olisi talo myynnissä. Tulimme katsomaan ja tykästyimme tähän.

– Kiukainen on todella rauhallinen paikka. Olen aina rakastanut maaseudun rauhaa. Täällä on kaikilla iso halu auttaa toisiaan, ja sellaista tietynlaista vanhan ajan isänmaallista henkeä on löytynyt alusta alkaen, Mäkinen hymyilee.

Nyt jo eläkkeellä oleva Timo Mäkinen teki 25 vuotta kestäneen uran ilmavoimien toimiupseerina Satakunnan lennostossa. Miehen työurasta ja siitä, kuinka taivaalla tuntee vapauden, voit lukea laajemmasta artikkelista osoitteessa www.paneliankoskenvoima.fi ■

Kosken vuosiVoima – Virtaa vierelläsi

Kosken vuosiVoima on määräaikainen
24 kk:n sähkön myyntisopimus.
Säästä paikallisella sähköllä!

LISÄTIEDOT JA HINNAT
paneliankoskenvoima.fi
02 838 6100 (arkisin klo 9-16)

VIRRAN VARRELTA

RAIKKAAN MAALINSUULTA MAAILMALLE

Panelian Raikkaan kasvatit *Oskari Setänen* ja *Eveliina Suonpää* torjuvat kumpikin kiekkoja korkealla tasolla. Setänen edustaa kuluvalle kaudella kotoisessa Liigassa Rauman Lukkoa ja Suonpää pelaa Ruotsissa naisten pääsarjaseura Leksands IF:n paidassa. Molempien uran juuret ovat syvällä Panelian jäähallissa.

TEKSTI MARKO ÖSTMAN KUVAT ELMERI ELO, MARKO ÖSTMAN

BAUER

Tuttu viileän ilman tuoksu vastaanottaa Oskari Setäsen Panelian jäähallin ovella. Kaukalon laittaa vasten paukkuvat kiekot kuulostavat samalta kuin missä tahansa hallissa, mutta tunnelma on omanlaisensa – lämmin ja yhteisöllinen.

– Panelian Raikas on mahdollistanut minulle jääkiekkoammattilaisuuden. Hyvät puitteet, laadukas valmennus ja aktiivinen yhteen hiileen puhaltava yhteisö ovat jääneet vahvasti mieleen.

Olen erittäin kiitollinen kaikille niille, jotka juniorivuosiinani toimivat taustoilla, Setänen kiittelee.

Vaikka taustat koostuivat pääosin pelaajien vanhemmista, oli kaikki tekeminen erittäin ammattimaista.

– Meitä kasvatettiin niin urheilijoina kuin ihmisinäkin. Uskon, että kaiken tämän avulla ikäluokastamme tuli juniorivuosiin sellainen, joka pystyi haastamaan niin sanottujen isojen seurojen, kuten TPS:n, Lukon ja Ässien joukkueita.

Eveliina Suonpää liittyy mukaan keskusteluun puhelinyhteyden avulla Ruotsista. Työpaikalleen Leksands IF:n naisten edustusjoukkueen pukuhuoneeseen juuri saapunut maalivahti allekirjoittaa kollegansa ajatukset.

– Panelian jäähalli on jääkiekkoilijana minun kotini. Olen pelannut siellä juniorivuoteni ja edelleen käyn jäällä silloin kun vietän aikaa kotipuolella. Kaikki ovat hallilla toisilleen tuttuja ja siellä on saanut aina nauttia pelaamisesta, Suonpää sanoo.

– Laadukas juniorivalmennus on ollut tärkeä alusta, josta lähteä maailmalle. Paneliassa on tehty aina naiskiekkoilun eteen kovasti töitä. Se on ollut todella iso asia minulle kuten monelle muullekin.

Ennen astumistaan hallin jäälle, otti Setänen ensiaskeleensa jääkiekkoon viisivuotiaana Euran urheilukentällä.

– Isäni vei minut luistelemaan jääradalle, mutta se loppui hyvin lyhyeen. Noin viiden minuutin jälkeen ilmoitin, että tämä oli tässä. Se ei

kuitenkaan jäänyt siihen, vaan liityin pari vuotta myöhemmin naapuripojan kanssa Panelian Raikkaan ikäkausijoukkueeseen, Setänen muistelee.

Suonpään ensimmäinen kosketus lajiin tapahtui neljävuotiaana juuri Panelian jäähallissa.

– Muistan sen hetken, kun luistelin kaukalon viertä ja pidin itseäni laitojen avulla pystyssä. Hieman myöhemmin vanhempani kävivät ostamassa hallin varustekirppikseltä varusteet ja

totesivat, että ostetaan nyt tällaiset, kun ei se kuitenkaan kauaa jaksaa, Suonpää naurahtaa.

Toisin kävi. Lajista tuli ensin rakas harrastus ja sen jälkeen ammatti, joka

on vienyt eri puolille maailmaa sekä maajoukkue- että seurajoukkueetasolla.

”Meitä kasvatettiin niin urheilijoina kuin ihmisinäkin.”

NÄYTTÄVÄT VARUSTEET VETIVÄT PUOLENSA

Siiinä missä Suonpää on kotoisin Kiukaisista, on Setänen asunut lapsuutensa aivan Euran keskustan tuntumassa. Panelian Raikas valikoitui omaksi seuraksi koulukaverien vanavedessä.

– Muistan, että samoihin aikoihin kun aloitin PaRa:ssa, kävimme katsomassa myös seuran edustusjoukkueen pelin. Pieni Oskari katsoi peliä silmät pyöreänä, sillä kokonaisuus oli tapahtumana iso ja halli oli täynnä väkeä, Setänen kertoo.

– Minulle Raikas oli selkeä valinta, sillä asuimme niin lähellä. Kävimme aktiivisesti katsomassa edustuksen pelejä ja hallilla tuli pyörityä jo hyvin pienenä. Aloitin luistelukoulussa ja siitä tie vei vuotta vanhempien poikien joukkueeseen, Suonpää lisää.

Molemmat aloittivat jääkiekkoilun kenttäpelaajana. Setänen istutettiin heti alkuunsa keskushyökkääjäksi.

– Vuoden ajan pelasin kentällä, kunnes siirryin maalivahdiksi. Suurin vaikutus oli varmasti maalivahdin varusteilla, sillä olivathan ne näyttävät. Muistan ensimmäiset varusteeni, jotka olivat Raikkaan väreissä, sillä ne olivat siniset ja niissä oli valkoiset liekit, Setänen naurahtaa.

”Panelian jäähalli on jääkiekkoilijana minun kotini. Olen pelannut siellä juniorivuoteni ja edelleen käyn jäällä silloin kun vietän aikaa kotipuolella.”

Suonpää muistaa pelanneensa Setäsen kanssa pieneliä, jossa hän oli kenttäpelaaja ja Setänen maalivahti.

– Kokeilin maalivahdin hommaa silloin kun jokainen pääsi vuorollaan sitä kokeilemaan. Tykkäsin siitä ja halusin olla tietyllä tapaa hieman erilainen kuin muut. Maalivahdin roolissa pääsee vaikuttamaan pelin tulokseen paljon, joten se houkutteli, Suonpää toteaa.

Suonpää muutti lukioikäisenä Kuortaneelle, jolloin hän liittyi mukaan naisten SM-sarjassa pelaavaan Kuortaneen joukkueeseen. Setäsen värit vaihtuivat D-juniorina sinivalkoisista siniketlaisiin, kun ala-asteikäinen nuori mies siirtyi Rauman Lukkoon.

– Osa joukkueemme pelaajista lähti Porin Ässiin. Vanhempiini oltiin yhteydessä Lukosta ja olen aina ollut näistä kahdesta seurasta Lukon miehiä, joten valinta oli siinäkin mielessä helppo. Arki muuttui isoilta osin, sillä Euran ja Rauman väliä ajeltiin käytännössä päivittäin, Setänen sanoo.

HENKINEN KOTI ON TURVAPAikka

Kolmatta kautta Ruotsissa pelaava Suonpää on kokenut arvokisakävijä. Palkintokaapista löytyy muun muassa olympiapronssi, MM-hopea sekä kaksi MM-pronssia.

– Arvokisat ovat tietenkin isoja kohokohtia, mutta en koe ehkä olleeni niissä niin sanottuna kantavana voimana. Kun katson taaksepäin, näen urani tähän mennessä suurimmiksi hetkiksi Ruotsin sarjan finaalit Linköping IF:n paidassa keväällä 2019. Silloin sai elää ja hengittää jääkiekkoa täysillä ja olla isona osana joukkuetta, Suonpää sanoo.

– Ruotsissa arki on myös naisten jääkiekon puolella todella ammattimaista. Täällä voi keskittyä jääkiekkoon, pelata todella hyviä pelaajia vastaan ja kaikki tekeminen on korkealla tasolla. Olen viihtynyt erittäin hyvin.

Menestys ei tule koskaan itsestään. Yhteisön ja vanhempien tuki sekä vahvat pohjat luovat alustan, jonka

päälle rakennetaan kovalla työllä tie unelmien täyttymiseen.

– Omien vanhempien tuki on ollut kaikkein isoimmassa roolissa. He ovat uhranneet tuhansia tunteja, taloudellisesta panostuksesta puhumattakaan, sen eteen, että olen saanut harrastaa jääkiekkoa ja tehdä sitä kautta siitä itselleni ammatin, Setänen toteaa.

– En ole voittanut vielä mitään isoa, mutta tähän mennessä uralta nousee päällimmäisenä mieleen ensimmäinen peli Liigassa ja Mestis-finaalit. A-junioreissa voitimme Lukon kanssa SM-pronssia ja se oli kovan työn takana. Toivon, että oman urani huippuhetket ovat vielä edessäpäin.

Molemmat kiekkoilijat antavat suurta kiitosta niille puitteille ja sille osaamiselle, joista he ovat juniorivuosinaan saaneet Paneliassa nauttia.

– Täällä on ollut aina todella hyvä harrastaa. Jäävuoroja oli aina riittävästi ja hallin vieressä oli koulu, jonka liikuntasalissa meillä oli usein oheis-

”Kaikesta näkee, että jääkiekko merkitsee Paneliassa paljon ja kaikki haluavat tehdä yhteisten asioiden eteen töitä.”

Jäähalli rakennettiin panelialaisten hyvällä talkoo- ja yhteishengellä.

harjoituksia ja alkulämpöjä. Puitteet olivat ja ovat varmasti tänäkin päivänä ihan viimeisen päälle, Setänen kiittelee.

Setänen ja Suonpää nostavat Panelian Raikkaan vahvuudeksi yhteisöllisyyden. Yksi esimerkki tästä on jäähalli, joka nousi aikanaan pystyyn talkoovoimin.

– Kaikesta näkee, että jääkiekko merkitsee Paneliassa paljon ja kaikki haluavat tehdä yhteisten asioiden, kuten esimerkiksi Raikkaan eteen

töitä, Setänen kiittelee.

– Näin aikuisena sen yhteisöllisyyden huomaa entistäkin paremmin aina kun käy hallilla. Siellä on edelleen niitä samoja ihmisiä tekemässä seuran ja junioreiden eteen töitä, kun silloin kun itse pelasit, Suonpää lisää.

Kotipaikkakunnilla on molemmille maailmalla asuville urheilijoille edelleen iso merkitys.

– Eura on minulle tietyllä

tapaa sellainen turvapaikka. Ammattiurheilijan elämä on melko intensiivistä, joten Euraan on mukava mennä rauhoittumaan ja tapaamaan omia läheisiä, Setänen sanoo.

– Kiukaisista kaipaan sitä ai-
nutlaatuista yhteisöllisyyttä. Asun nyt Leksandissa, mikä on hyvin samankaltainen paikka kuin Kiukainen. Täällä huomaa niitä pieniä asioita, jotka ovat kotipuolella hyvää, Suonpää lisää. ■

Tässä juttusarjassa käsitellään tuttuakin tutumpien sähkölaitteiden sekä kodinkoneiden historiaa ja kehitystä. Tällä kertaa vuorossa on astianpesukone.

TEKSTI JA KUVAT MERJA MAANSALO, MM-VIESTINTÄ, LÄHTEET: RUOKATIETO, TEKNIikka & TALOUS -LEHTI MAALISKUU 2017.

TISKIVUOROT KONEELLE

Vielä 1900-luvun alkupuolella vain harvoissa kodeissa oli sähköisiä kotitalouskoneita, vaikka keittiöiden koneellistuminen oli jo alkanut. Tiskit pestiin vielä 1950-luvulla käsipelillä ja vesikin saatettiin kantaa kaivosta sisään. Ensimmäiset astianpesukoneet myytiin Suomessa vuonna 1963. Kolmekymmentä vuotta myöhemmin astianpesukone oli jo joka kolmannessa kodissa. Nyt astianpesukone kuuluu lähes jokaisen keittiön perusvarusteisiin.

Tiskit pestiin vielä 1950-luvulla käsipelillä ja vesikin saatettiin kantaa kaivosta sisään

KEKSIJÄNÄ NAINEN

Maaailman ensimmäisen toimivan astianpesukoneen kehitti yhdysvaltalainen Josephine Cochrane jo vuonna 1886. Leskirouvan kehittämä ensimmäinen paranneltu versio perustui Joel Houghtonin vuonna 1850 patentoimaan astianpesukoneeseen. Koska Houghtonin kone jätti astiat li-kaisiksi, Cochrane halusi tehdä siihen muutoksia.

TEKNIikka EDISTYY

Cochranen ensimmäisessä koneversiossa erimuotoisille astioille oli omat korinsa. Korit laskettiin kupariseen tiskialtaaseen, jossa pumppu ruiskutti niille kuumaa saippuavettä. Cochranen koneen tehdastuotanto alkoi vuonna 1897. Vuonna 1900 hän patentoi edistyneemmän mallin. Se pumppasi vettä automaattisesti ja astiakorien liikuttelun hoiti moottori. Antiikkiset astianpesukoneet kalpenivat nykyisille tiskimasiinoille. Nykykoneet kun ovat nopeita, tehokkaita ja niissä on useita pesuohjelmia valittavana. Hyvän pesutuloksen lisäksi niissä on kiinnitetty huomiota muun muassa alhaiseen energian ja veden kulutukseen sekä hiljaiseen ääneen.

PESUOHJEISSA HISTORIAN HAVINAA

Emännän tietokirja vuodelta 1948 antoi astianpesusta tällaisia ohjeita: "Pese-

mistä varten tarvitaan kaksi pesusoikkoa, pesuriepu, pataharja, lipeätä sekä kylmää ja kuumaa vettä. Oikeanpuoleista soikkoa käytetään varsinaisena pesusoikkona ja vasemmanpuoleista huuhteluun. Pesemistä seuraa kuivaaminen. Kukin astialaji kuivataan omaan pyyhkeeseen ja se on suoritettava hyvin huolellisesti, ettei minnekään jää nöyhtää. Sitten astiat viedään paikoilleen."

Vuoden 1948 työtehomessuilla puolestaan esiteltiin ihannekeittiö, jossa oli kuivauskaappi, tiskialtaat, kuuma- ja kylmä juokseva vesi, sähköhella, pyörivä kulmakaappi kattiloita varten, pyyhkekaappi sekä korkea keittiöjakkara. ■

MISTÄ SÄHKÖN HINTA MUODOSTUU?

TEKSTI KIMMO NURMINEN,
PANELIANKOSKEN VOIMA OY:N TOIMITUSJOHTAJA,
LÄHDE: ENERGIATEOLLISUUS RY

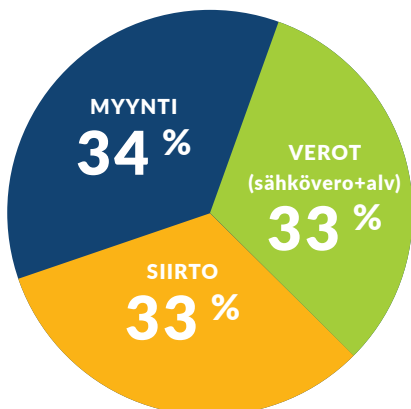
Sähkölaskun loppusumma muodostuu kolmesta osasta: **1) sähkön myyjä-le maksettavasta sähköenergiasta** **2) verkkoyhtiölle maksettavasta verkkopalvelusta (=sähkön siirto) sekä 3) valtiolle tilittävistä sähkö- ja arvonlisäveroista.** Sähkölaskulla myynti, siirto ja verot ovat tällä hetkellä kukin noin kolmannes sähkön kokonaishinnasta. Suhteet vaihtelevat jonkun verran asiakkaiden välillä riippuen kulutuksen määrästä ja profilista.

Sähkövero laskutetaan verkkopalvelun yhteydessä. Verkkoyhtiö (kuten Paneliankosken Voima) tilittää sähköveron edelleen suoraan valtiolle. Sekä verkkopalvelumaksusta että sähköverosta maksetaan vielä arvonlisävero. Verkkopalvelua koskevassa laskussa veroja onkin keskimäärin puolet. Sähköveron suuruus kasvoi viime vuosikymmenellä huomattavasti verkkopalvelumaksuja enemmän.

Verkkopalvelumaksut ovat viime vuosina nousseet, kun käyttökänsä päähän tullutta verkkoa uusitaan ja sähköjakelun laatua sekä toimitusvarmuutta parannetaan lain vaatimusten mukaiseksi. Sähköverkon kehittäminen nykyistä paremmaksi on välttämätöntä hiilineutraalin energiajärjestelmän edistämiseksi ja sähköistyvän yhteiskunnan elinvoiman varmistamiseksi.

Myynti, siirto ja verot kukin noin kolmasosa kuluttajan sähkön hinnasta

Tilanne lokakuussa 2020 - kotitalouskäyttäjät, kulutus 10 000 kWh/vuosi

LÄHDE: PANELIANKOSKEN VOIMAN HINNASTO

GALLUP

TEKSTI JA KUVAT MERJA MAANSALO, MM-UISTINTÄ

1. Mikä on mieluisin kotityö tai -askare ja miksi?
2. Oletko aloittanut uuden harrastuksen vai onko sinulla jo ennestään riittävästi tekemistä?

Antti Jussila

– En osaa sanoa, mikä on mieluisin kotityö. Minulla on viljatila ja kaikennäköistä hommaa joutuu päivittäin tekemään.

– En ole ehtinyt aiemmin harrastaa mitään, mutta keväällä olisi tarkoitus aloittaa jokamiehenluokassa autourheiluharrastus. Ensimmäiset Jokkis-kisat taitavat olla huhtikuussa.

Lasse Helander

– Asun yksin, joten kaikkia kotitöitä tulee tehtyä. Ehkä tiskaaminen on mukavimmasta päästä jo siksikin, etten tykkää, jos likaisia astioita lojuu keittiössä.

– Uusia harrastuksia en ole aikunut aloittaa. Olin aiemmin mukana urheilutoiminnassa ja politiikassa, mutta ne ovat jääneet. Nykyään pyöräilen päivittäin pitkin Satakuntaa. Olen mukana myös Euran Eläkkeensaajien toiminnassa, mutta korona on vienyt siltä vähän puhtia.

Oscar Kyllönen

– Täytyy myöntää, ettei itselleni mieluisia kotityöitä ole. Muutin syksyllä omilleeni, joten pakko kai niihinkin on tottua.

– En ole aloittamassa uutta harrastusta. Harrastin aiemmin vuosikausia kalastusta, mutta siihen tuli stoppi. Haluaisin kuitenkin aloittaa sen uudelleen.

Elina Saarisalo

– Pidän erityisesti leipomisesta, sillä se tuottaa kaikille hyvää mieltä. Käsi on päivittäin joko suomalaisessa tai makeassa taikinassa. Tykkään paljon myös ulkoilemisesta luonnon hiljaisuudessa. Se on tärkeä henkireikä.

– Lapset soittavat musiikkiopistossa huilua ja pianoa. Itse soitan lähinnä omaksi ilokseni pianoa. Siihen liittyvät taidot kaipaisivat lisäopintoja ja olen välillä miettinyt, pitäisikö ne aloittaa.

PKV:N JAKELU- VERKOSTOSTA JO LÄHES PUOLET ON SÄÄVARMAA

TEKSTI & KUVAT MERJA MAANSALO, MM-VIESTINTÄ

PKV:n koko sähkönjakeluverkosto Eurassa, Eurajoella ja osittain Harjavallassa on yhteensä 1 532 kilometriä. Luvussa ovat mukana sekä ilma- että maakaapelijohdot. Verkostoa on muutettu vaiheittain säävarmaksi.

– Maakaapelointiaste koko verkoston alueella on nyt noin 46 prosenttia, työnohjaaja **Sami Ketola** sanoo.

20 kilovoltin (kV) keskijännitejohdoissa maakaapelointiaste on 36 prosenttia. Pienjännitejohdoissa vastaava luku on 52 prosenttia.

VIITTÄ VAILLE VALMIS

Tänä vuonna maakaapelointia ja muita verkoston parannustöitä on jatkettu

useissa kohteissa. Loppusuoralla on Euran keskustassa maakaapelityö Fankke–Pintos–Korpiniitty.

– Tällä isolla työmaalla on oltu lähes kolme vuotta. Nyt se on keskustan K-kauppojen välille tulevaa varayhteyskaapelia vaille valmis.

Lisäksi Fankkeelle tuotiin alueen kehittyvän teollisuuden ja palvelujen tarpeisiin uusi muuntamo ja erotinasema.

TYÖT JATKUVAT

Kiukaisten puolella kaivuut ja kytkennät ovat pitkälti valmiina Vaaniin vedenotamo/Pryki–Kiukaisten kytkinasema välillä. Jäljellä on enää vanhojen ilmajohdolinjojen purkamisen. Kaivuutöitä

on jatkettu pitkin syksyä myös Kuurna–Inkimäki välillä. Joen molemmin puolin maakaapelia vedetään vaiheittain yhteensä 8 kilometriä. Ensi vuonna tavoitteena on jatkaa Euran ja Kiukaisten välisen verkon vahvistamista.

– Suunnitteluun on tulossa muun muassa Ilvesmäen alue Kiukaissa, Ketola kertoo.

MAAPERÄ RATKAISEE

Maakaapelointi ei aina ole mahdollista esimerkiksi kallioisen maaperän vuoksi. Silloin säävarmuutta parannetaan uudemalla ilmajohtolinjoja.

– Eurajoelle Olkiluodontien risteyskosen tuntumaan on tulossa uutta 20 kV:n päällystettyä avojohtoa. Myös

”Säävarman verkon rakentaminen on muuttanut alaa huomattavasti.”

Kuivalahdelle on suunnitteilla uusi ilmajohto-osuus. Nämä työmaat ovat yhteensä 1,3 kilometriä.

– Edellisen kerran vastaavaa verkkoa otettiin käyttöön vuonna 2013 Irjanteella, Ketola muistelee.

VALMISTA VAIHEITTAIN

Maakaapelointien suunnittelussa ja toteutuksessa kuunnellaan maanomistajia.

– Viljelyalueilla kaapelointityöt ajoitetaan niin, etteivät ne häiritse kevään kylvöjä ja syksyn puunteja.

Sähköyhtiön verkostotöiden etenemiseen vaikuttavat myös säät.

– Viime talvena oli keskeytettävä Kuurnamäen ja Inkimäen alueella

Kaivuutöitä urakoiva Jarkko Pihala joutuu välillä ottamaan asfalttileikkurin avukseen.

Maakaapeli odottaa kelalla pääsyä kaivannon pohjalle.

kaivuut, sillä talvi oli leuto ja vettä oli liikaa.

PLUSSIA JA MIINUKSIA

Maakaapeloidun sähköverkon etuna on, etteivät kovat tuulet, lumimyräkät ja ukkoset sitä vaurioita. Ilmajohto taas on altis sääilmiöiden aiheuttamille häiriöille ja vioille.

– Ilmajohdolla on kuitenkin se hyvä puoli, että vian paikantaminen ja korjaaminen sujuu maakaapelijohtoon verrattuna nopeammin ja helpommin, Ketola huomauttaa.

RAIVAUSTÖITÄ

Uusien linjojen rakentamisen lisäksi PKV tekee vuosittain pienempiä verkoston parannus-, huolto- ja ylläpitotöitä.

– Tänä syksynä aloitettiin ilmajohdon alustan ja vieruspuiden sekä oksien raivaustyöt Kuivalahdella. Myös Irjanne on tulossa

raivausvuoroon. Näistä töistä vastaa PKV:n oma sopimusmetsuri.

LAKI TAKANA

Tapani- ja Hannu-myrskyt tekivät vuonna 2011 tuhoa ja aiheuttivat laajoja sähkökatkoja. Niiden jälkeen sähkömarkkinalakiin säädettiin määräykset jakeluverkkojen toimitusvarmuuden parantamiseksi. Laki velvoittaa jakeluverkkoyhtiöt huolehtimaan, ettei myrsky tai lumikuorma aiheuta pitkiä katkoksia sähkönjakelussa. Asemakaava-alueilla keskeytys ei saa venyä yli 6 tunniksi ja sen ulkopuolella yli 36 tunniksi. Sähköyhtiöiden on rakennettava säävarma verkko vuoden 2028 loppuun mennessä. Ne saavat valita keinot, joilla toimitusvarmuusvaatimuksiin päästään. Maakaapelointi on yksi hyväksytyt keino. Lakiin liittyvien toimenpiteiden on arvioitu maksavan sähköyhtiöille noin 3,5 miljardia euroa. Investoinnit nostavat sähkön siirtohintoja. ■

PAPPILANKOSKEN KALAPORTAAT KEHITTÄVÄT KOKO JOKEA

Eurajoella Pappilankosken voimalaitoksen yhteyteen vuonna 2011 rakennettu kalatie kunnostettiin edellisessä. Tavoitteena on mahdollistaa kutevien kalojen nousu ylemmäs joella sijaitseviin koskiin.

TEKSTI MARKO ÖSTMAN KUVAT ELMERI ELO

Eurajoen Pappilankosken voimalaitoksen luonnonkauniissa miljöössä mieli lepää. Kalapor-
taiden kosken kohina yhdessä jokimaiseman kanssa luo täydelliset puitteet rauhoittumiseen. Pitkään joen tilaa seurannut **Jari Lainio** ihastelee tyytyväisenä veden soljuntaa suurilla kivillä.

– Olen elänyt koko elämäni ajan Eurajoen varrella. Olen uinut joessa lapsesta lähtien, kuten myös oma jälkikasvuni. Lisäksi harrastan kalastusta, joten tämä on monelta osin minulle hyvin tärkeä joki, Lainio sanoo.

Vuonna 2011 valmistunut kalatie kunnostettiin nykyiseen loistonsa elokuussa 2019. Tavoitteena oli helpottaa kutevien kalojen, kuten esimerkiksi vaellussiian nousua ylemmäs Eurajokeen. Aiempi putouskorkeus oli osoittautunut liian suureksi, joten jyrkkyyttä maltillistettiin.

– Usean ihmisen havaintojen perusteella Eurajokeen nousee loka-marraskuussa siikaa. Mitä ylemmäs kalat pääsevät, sitä enemmän niillä on hyviä kutupaikkoja. Vaellussiika ja taimen on todettu uhanalaisiksi kalalajeiksi, joten niiden eteen on tehtävä entistä enemmän töitä.

Eurajoessa on useampia koskia, joissa kalojen on hyvä kutea. Pappilankoskelta viiden kilometrin matkan jälkeen sijaitsee Irjanteenkoski, siitä kaksi kilometriä ja ollaan Saharinkoskella. Eivätkä kosket toki tähän loppu, sillä niitä riittää aina Eurakoskelle saakka.

”Olen elänyt koko elämäni ajan Eurajoen varrella. Olen uinut joessa lapsesta lähtien, kuten myös oma jälkikasvuni. Lisäksi harrastan kalastusta, joten tämä on monelta osin minulle hyvin tärkeä joki.”

– Koskialueilla virtaukset ovat tasaisempia ja näin ollen kudun onnistumiselle on paremmat mahdollisuudet. Kalojen lisääntymisen kannalta koskialueita pitäisi saada

mahdollisimman paljon kutualueiksi.

Lainio oli kunnostustyön alullepanija. Hän oli useana vuotena yhteydessä Varsinais-Suomen ELY-keskukseen kalatien haasteista. Syksyllä 2018 Lainio kirjasi ELY-keskuksen pyynnöstä havaintoja kalamäärästä ja virtauksista.

– Tarkkailin pimeään aikaan taskulampun valossa silmämääräisesti ja kun vedenpinta oli matalalla, antoi se hyvän kuvan sen hetkisestä tilanteesta. Putouskorkeudet olivat suurimmillaan noin 50-60 senttimetriä, mikä on aivan liian jyrkkä siialle.

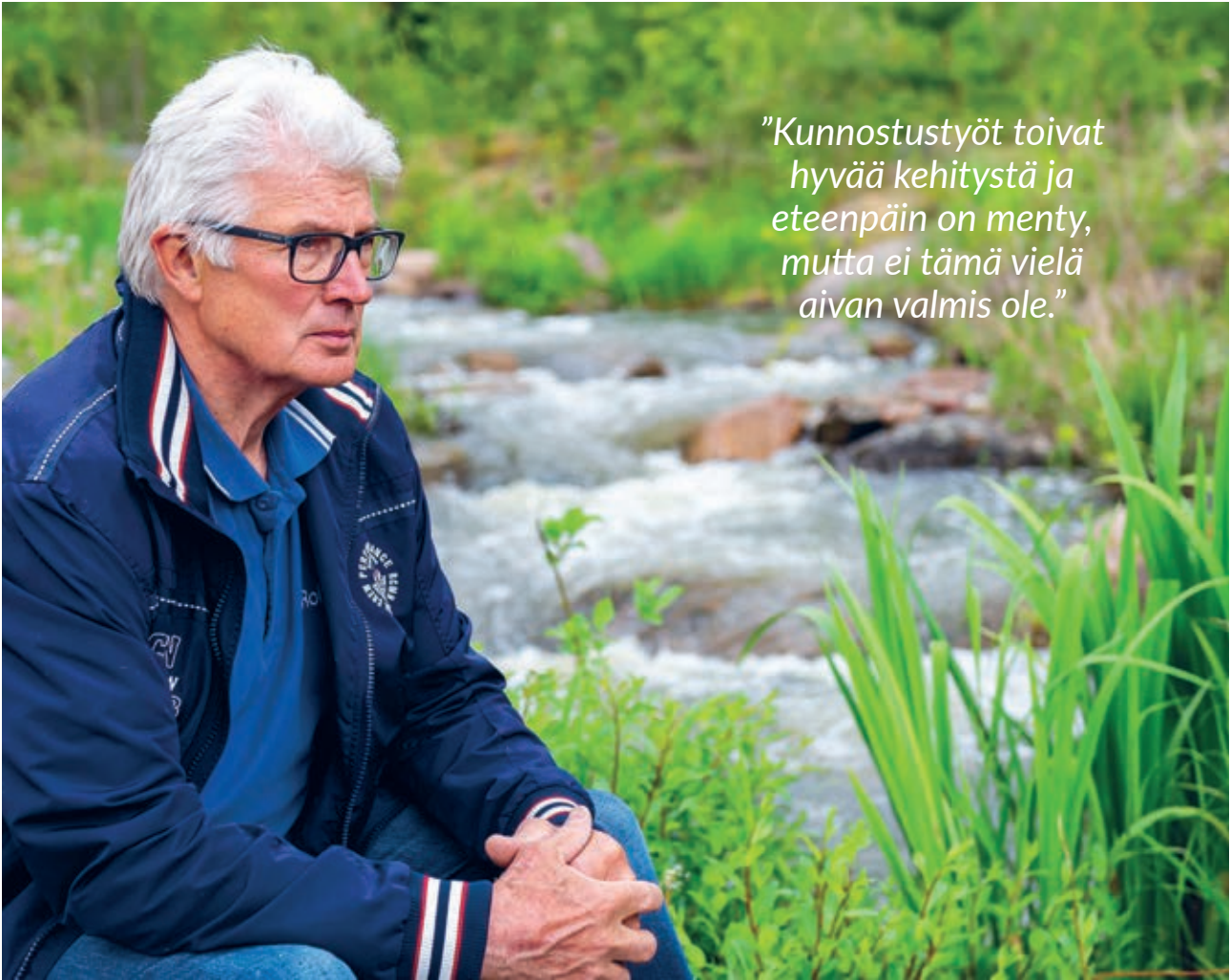
– Siiat, kuten myös pienemmät kalat, nousivat ensimmäisen putouksen kohdalle ja kasaantuivat siihen. Tämä osoitti, että kalaa on, mutta siitä eteenpäin niiden nouseminen oli käytännössä mahdotonta.

KALATIE ON YHTEINEN PONNISTUS

Lainio teki tiivistä yhteistyötä Paneliankosken Voiman kanssa. Hän kiittelee paikallisen energiayhtiön vahvaa halua olla mukana kehittämässä alueensa luontoa ja sen hyvinvointia.

– On hienoa, että heidänkin intresseissään on toimiva kalatie. He jopa sulkiivat yhtenä viikonloppuna

”Kunnostustyöt toivat hyvää kehitystä ja eteenpäin on menty, mutta ei tämä vielä aivan valmis ole.”

Pappilankosken voimalaitoksen, jotta pystyimme lisäämään kalatien virtausta, Lainio kertoo.

– Tarkoituksena oli havainnoida sitä, lisääkö veden määrä kalojen määrää, mutta lopputulemana selvisi, ettei sillä ollut merkitystä. Toisinpäin vesimäärän vaikutus näkyi, sillä kun vesi väheni, lähtivät kalat laskettelemaan alaspäin.

Lainio sanoo ymmärtävänsä, ettei vuonna 2011 voitu saada kaikkea kerralla kuntoon. Hyvä tapa toimia onkin tehdä jatkuvaa tarkkailua ja muutoksia havaittujen tarpeiden pohjalta.

– Tämä on jatkuvaa kehitystyötä. Tässä on noin 120 metrin matka ja kuuden metrin korkeus, joihin ei voida vaikuttaa. Ainoa tapa on siirrellä kiviä ja tehdä koskeen rakenteellisia muutoksia. Kivien sijainnit vaativat tarkkaa suunnittelutyötä, mutta myös erilaisia kokeiluja paikan päällä, jotta nähdään missä ne palvelevat parhaiten virtausta.

Tietoa haettiin paljon myös muualta, joissa vastaavia kalateitä oli tehty.

– Keski-Suomessa Kissakosken voimalaitoksella oli tehty luonnonmukainen kalauoma ja siellä on todettu siian nousevan ylös. Soitin kyseisen kalatien suunnittelijalle

paikalliseen ELY-keskukseen ja kalastusbiologi **Mika Sivil** tämän pään ELY-keskuksesta oli myös yhteydessä sinne. Saimme heiltä hyvää tietoa ja vinkkiä.

TOIMIVA KOKONAISUUS RAKENTUU KOKEMUKSEN KAUTTA

Viime syksyiset havainnot osoittivat, että siiat ovat nousseet kalatien yläpäähän, josta on matkaa padolle enää noin parisenkymmentä metriä. Kun kalat saadaan padosta eteenpäin, on niillä vapaa matka ylös Eurajokeen.

– Kunnostustyöt toivat hyvää kehitystä ja eteenpäin on menty, mutta ei tämä vielä aivan valmis ole. Tämä vaatii jatkuvaa tarkkailua ja havainnointien tekoa. Se antaa suuntaviivat sille, mitä meidän tulee seuraavalla kerralla kehittää, Lainio toteaa.

Kalojen määrä kertoo suoraan myös veden puhtaudesta. Lainio toivookin, että uhanalaisten kalalajien esiintyminen Eurajoessa asettaisi jokiveden puhtaudelle yhä tiukempia vaatimuksia.

– Lähiajan tavoitteena olisi

saada Suutalankoskella sijaitseva pieni pohjapato poistettua. Tämän toimenpiteen avulla siika pääsee nousemaan vaivattomammin myös tähän kalatielle. Toinen haaste on ryhtyä selvittämään, että mitä reittiä ja miten kalat pääsevät alaspäin.

Vaikka Lainio oli kehitystyön aktiivinen alullepanija, haluaa hän antaa kunniaa isolle joukolle, jotka ovat olleet hankkeessa mukana.

– Varsinais-Suomen ELY-keskus toteutti ja maksoi kunnostuksen, joten heidän roolinsa oli se kaikkien suurin ja tärkein. Paneliankosken Voiman kanssa yhteistyö on koko ajan sujunut hyvin ja heillä on ollut halu viedä tätä projektia eteenpäin.

Hankkeessa oli aktiivisesti mukana myös Eurajoen Vesienpuhdistusyhdistys, jonka varapuheenjohtajana Lainio toimii.

– Järjestimme syksyllä 2019 noin 30 hengen vaelluskalaseminaarin ja -retken. Kävimme taskulamppujen valossa tarkkailemassa alemmalla Suutalankoskella ja tässä kalaportilla. Ihmiset olivat todella kiinnostuneita, mikä kertoo siitä, että asia on lähellä monen sydäntä, Lainio hymyilee. ■

HENKILÖSTÖN KUULUMISIA

Hei, olen Lietepohjan Leena Paneliasta.

Olen rauhallinen ja iloinen ja tykkään kovasti työstäni.

Olen tullut töihin PKV:lle suoraan koulun penkiltä ja 2020 toukokuussa tuli täyteen 40 vuotta yhtiön palveluksessa.

Kirjanpitäjänä tehtäviini kuuluu pitää numeroita järjestyksessä. Lisäksi teen laskentaa Energiavirastolle, alan valvontaviranomaiselle.

Kotona on hyvä olla. Vapaa-aikani kuluu mökkeilyyn, kotoilun ja liikunnan parissa. Penkkiurheilu on minulle myös tärkeää: jalkapallo ja jääkiekko erityisesti. Vietän paljon

aikaa lastenlasten kanssa ja se tuo erinomaista vastapainoa välillä pikkutarkkaankin työhön. Heidän kanssaan ei vauhti ja tekemiset lopu ikinä kesken ja pysyy itsekin ikuisena lapsena.

Kotiseutuni Panelia on parasta, kaunista maalaismaisemaa. Täällä on hyviä harrastusmahdollisuuksia kaiken ikäisille ja kaikki tarpeellinen lähellä. Täällä ollaan riittävän lähellä ja kuitenkin tarpeeksi kaukana.

Jouluuini kuuluu paljon perinteisiä asioita. Silloin vietetään aikaa yhdessä perheen kanssa, syödään paljon ja hyvin, käydään joulusaunassa. Joulun rauhoittumisen ja ilon aikaa. ■

Olen Tapani Suomi, alkupe-
räinen panelialainen.

Ensimmäistä kertaa olen tullut PKV:lle

kesätöihin v. 1976. Lukion, armeijan ja Tekun jälkeen vakituinen työ alkoi v. 1983. Isoisäni osallistui aikoinaan Panelian voimailoksen rakennustöihin ja isäni oli myös yhtiössä eläkeikänsä saakka, joten olen kolmatta polvea PKV:lla.

Päätyöni on verkoston dokumentointi tietojärjestelmään ja ohessa myös verkostosuunnittelu. Työpäivät kuluvat paljolti tietokoneen ääressä mutta myös "kentällä"; taajamissa, metsissä, pelloilla, meren

rannoilla ja saarissa... kaikkialla missä sähköä tarvitaan.

Vapaa-aikani kuluu suurelta osin vielä kouluikäisten lasten kanssa, lisäksi mm. valokuvauksen, pyöräilyn ja melonnan parissa.

Kotiseudussani arvostan maaseutua, luontoa ja historiaa sekä sitä että olen saanut olla täällä juurillani koko ikäni.

Jouluaattona tuodaan kotiin oikea joulukuusi ja koristellaan se lasten kanssa. Aattoilta vietetään pitkään mummulassa, jossa myös joulupukki vierailee. Joulunpyhiä vietetään rauhassa, poltellaan kynttilöitä ja pihalla jätkäkynttilöitäkin. ■

KATUVALO PIMEÄNÄ?

Kunnat vastaavat katujen valaistuksesta, joten ole hyvä ja ota katuvaloasioissa yhteyttä seuraaviin henkilöihin:

- Euran kunta: Anne Saarenvalta, puh. 044 422 4955
- Eurajoen kunta: Jussi Elonen, puh. 044 312 4411
- Harjavallan kaupunki: Petri Katajisto, puh. 044 432 5358 (Hiirijärven katuvalot)

AILA-MYRSKY ISKI VOIMANSA MYÖS PKV:N VERKOSTOON

TEKSTI MERJA MAANSALO, MM-VIESTINTÄ KUVAT TAPANI SUOMI, PKV

Syyskuisen Aila-myrskyn puuskat yltivät etenkin rannikkoalueilla hirmumyrsky- luokkaan. Voimakkaat tuulet katkoivat puita ja aiheuttivat vikoja myös PKV:n verkoston alueella. Sähkökatkoja esiintyi kerralla eniten 17.9. aamulla puoli kahdeksan aikaan. Silloin sähköttä oli noin 2 200 taloutta.

RUNKOVERKKO ENSIN

Käyttöpäällikkö **Janne Kaitale** kertoo, että ensimmäinen 20 kilovoltin (kV) runkoverkon vikailmoitus tuli puoli yhden aikaan torstain vastaisena yönä.

– Saman päivän iltaan mennessä vika-alueet saatiin rajattua ja pienennettyä niin, että sähköttömiä talouksia oli enää 285.

Viimeiset keskijänniteverkon viat saatiin korjattua perjantai-illalla.

– Kaikkiin jakelumuuntajiin saatiin sähköt noin kello 18 aikaan.

AILA OLI AHKERANA

Aila-myrsky jätti jälkeensä monenlaista

tuhoa. Kaikkien niiden korjaaminen kesti noin pari viikkoa.

– Myrsky irrotti johtoja pylväistä sekä talojen seinistä, katkoi pienjännite- ja keskijännitepylväitä sekä puita johdoille, Kaitale luettelee.

”Maakaapelointi vähentää osaltaan myrskytuhoja.”

Pienjännitevikoja korjattiin koko viikonloppu. Sunnuntaina viimeisetkin vakituksessa asuinkäytössä olevat kiinteistöt saivat sähköt. Kesämökeille ja Uskalinmaan saarelle sähköt palautuivat viikon 39 aikana.

PAHIMMAT TUHOALUEET

Pahimmat myrskytuhot olivat Eurajoella Olkiluodon ja Hankkilan välillä, Vähäniemen ja Koivistonkulman alueella

sekä Pihlauksenmaassa, jossa useita pylväsvälejä johtoa oli kaatuneiden puiden alla. Suurimpien tuhojen osalta vahingot rajoittuivat kuitenkin melko pienelle alueelle.

– Maakaapelointi vähentää osaltaan myrskytuhoja, Kaitale huomauttaa.

PRIORITEETTIJÄRJESTYS

Jos eivät ole vuodet veljiä keskenään, niin eivät sitä ole myrskytäkään.

– Jokainen myrsky on erilainen ja jokainen niistä opettaa meille uutta. Ailasta selvittiin loppujen lopuksi hyvin.

Kaitale antaa kiitosta PKV:n asiakkaille.

– Asiakkaamme tuntuvat ymmärtävän, että korjaukset edistyvät tietyllä sähkönjakelullisella prioriteetilla.

– Vikoja ei voi korjata samanaikaisesti joka paikassa. Ensin pitää saada 20 kV:n runkoverkko kuntoon. Sen jälkeen korjataan muuntajilta lähtevät pienjännite- ja liittymisjohdot.

AILA-MYRSKY

- Teki tuhoja eri puolilla Suomea 16.–17.9.2020.
- Luokiteltiin hirmumyrskyksi.
- Länsirannikolla puuskissa tuuli ylitti paikoin 35 metriä sekunnissa.
- Suomessa oli enimmillään yli 90 000 taloutta ilman sähköä.
- Aiheutti tällä vuosituhanella kolmanneksi eniten pelastustehtäviä.
- Eniten tehtäviä on aiheuttanut vuoden 2011 Tapani-myrsky.

NOPEAA TOIMINTAA

PKV:n viankorjaus ja vikapartioiden mobilisointi on valtakunnallisesti vertailtuna ripeää. Tämä on pitkälti sähköyhtiön hyvän paikallistunteuksen ja omien ammattitaitoisten asentajien ansiota. Kun myrskystä saadaan ennakkotieto, nostetaan sähköyhtiössä varautumisastetta. Tämä tarkoittaa henkilöstöresurssien mitoittamista ja korjauskaluston varustamista äkkilähtöihin.

VIRANOMAISYHTEISTYÖTÄ

Käyttökeskus päivystää 24/7 ja siihen on suorat viranomaisyhteydet Virve-verkon ja satelliittipuhelimen välityksellä. PKV:n nettisivuilta löytyvän keskeytyskartan avulla kuka tahansa pääsee seuraamaan jakelualueen sähköverkon tilaa. Kartalle

päivittyvät lähes reaaliaikaisesti kaikki 20 kV:n keskijänniteverkon viat muuntamotasolla.

AMMATTILAISTEN HEINIÄ

Myrskyt ja siitä johtuvat viat ovat aina sähköturvallisuusmielessä vaarallisia. Siksi milloinkaan ei saa oma-aloitteisesti mennä poistamaan puita johdoilta, eikä koskemaan tai siirtämään maassa tai matalalla olevia johtoja. Niissä voi edelleen olla vaarallinen jännite, koska kaikkia vikapaikkoja ei ehditä samanaikaisesti erottaa sähköverkosta. Myös niin kutsuttu nollavika on vaarallinen asunnoissa. Se ilmenee esimerkiksi oudosti toimivina kodinkoneina ja himmeinä tai kirkkaina valoina. Tällöin turvallisinta on katkaista oman kiinteistön pääkyt-

”Välillä tilanne voi muuttua jopa ammattilaisille vaaralliseksi.”

kimellä sähköt ja soittaa havainnosta PKV:n vikanumeroon.

RISKIT ARVIOITAVA

Välillä tilanne voi muuttua jopa ammattilaisille vaaralliseksi.

– Aila-myrskyn aikana jouduimme kutsumaan torstain vastaisena yönä korjausporukan välillä pois metsästä, sillä olosuhteet muuttuivat vaarallisiksi. Kun tuuli oli hieman laantunut, porukka pääsi jatkamaan töitään, työnohjaaja **Sami Ketola** kertoo. ■

"A1" AIHEENA TÄSSÄ LEHDESSÄ				iso alue		ASUI PE-RUSSA				KAMU JA KAIMA		JUNNILA KÄNNINEN		-laakso			
LÄTKÄHAULA				SÄÄDETÄVIÄ								KUKISSA					
▶																▶	
"KUNINBÄTTÄRET"								KOSTEIKKOJA				MAANPEITOKSI					
LOHIJOKI				THAIMAAN ENEN KELA TIKANMÄKI										SUMUA			
-leipä		PUU-SÄLE		MINISTERI HARAKKA		vaaraja				TIETOA							
VALTION KIRSTTUUN MAKSETTÄVIÄ								RITARI ASSAN AUTO				EPÄSELVÄÄ PÄIVÄN-					
-RIKKO				PENTIK SAAGIM				PASTAMAÄÄ		SIEPATA				VOI KIRISTÄÄ PÄÄTÄKIN		RUOKAFIRMA	
ASUMATON																▶	
										LUVANTONTA METSÄSTYVÄSTÄ				SOTILAAN MATKALIPPU			
KEHÄRIUTTA		VENESUOJIA				NÄKYVIÄ				PERINTÖTEKUJOLTAAN SAMANLAINEN		KIRKKAITA PYYDYSETTY					
						pai-sua				Cr				KURJISTÄKIN			
SE-PÄLTÄ		▶		SISUKAS						SAIKKYJA				pilkat			
HÖLMÖILYÄ						OPPERSOULO						REISU					
						LOBIKKAJOSKUS				HARDWICK				PORKKANASTAKIN			
KOTONÄYLLÄ								POHJOISSESSÄ				VALIALUE					
																	

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu Heli Kärkkäinen

Palauta 31.1.2021 mennessä osoitteella
 Paneliänkosken Voima Oy,
 Mäkiläntie 7, 27430 PANELIA ja
 osallistu pikkupalkintojen arvontaan!

Nimi: _____
 Osoite: _____
 Puhelin: _____
 Sähkökäyttöpaikan osoite: _____

LASTEN PUUHATEHTÄVÄ

	1	2	3	3	4	15	16	4	21	6	1	2	3	4	5	6	7									
	4		8		7	2	12	14	2	12																
M	2	5	5	2		19		16	4	14	4															
	12		6		14	19	5	21	4		15															
	11	4	8	17	4		15		8	5	2	19		8		8	6	19	21	4						
	2		3	2	8	1	12	18		2		3	19	6	8	6		14		4						
1			17		20	4	8	3	2	8		11	5	4	6	14	19		5							
2	1	18	17	18	8		2		3	2	2	7	2		16		2	11	17	12	3		12		2	
3		5		12	3	8	12	5	2		20	3	12	10	18	8		19		1	4	8	21	4		
U	11	2	3	8	4		17		1	19	7	7	2		19		8	19	8	6	6	3		19		
	12		6		11	13	9	3	18		7		21	19	14	14	4		6		1	12	19	8		
17	2	2	16	10	12		9		3	12	2	14	18		8		4	1	3	12	11	2		15		
	7		10		4	14	3	4			5		19	8	3	4						19	8	8	4	4
21	18	3	12	14		6		2	8	2	13	8		2						6		4		21		
18		18		18	3	1	12	14		3		1	2	14	15					1	O	2	5	4		
18	18	11	2	13		12		19	14	8	8	19		14						19		10		21		
8		12		8	6	8	1	4		12		8	12	12	8					8	12	12	20	4		

LASTEN GALLUP

TEKSTI JA KUVAT: MERJA MAANSALO, MM-VIESTINTÄ

Jututimme muutamaa Kiukaisten koulun oppilasta gallupiin. Kysyimme lapsilta: **Tykkäätkö auttaa vanhempia kotitöissä ja mikä on mukavin kotityö? Mitä sähkölaitetta olet kotona jo käyttänyt ja minkä laitteen käyttöä haluaisit seuraavaksi opetella?**

Saku Ketola

– Tykkään autella äitiä ja iskää. Jos kotitöistä puhutaan, niin pidän imuroimisesta. Ekalla kerralla veljeni näytti, miten imuria käytetään, eikä se ollut vaikeaa.

– Meidän Tellu-koira pelkää imuria, mutta minä en. Eniten haluaisin käyttää kahvinkeitintä, mutta en vielä oikein osaa.

Eveliina Linkojärvi

– Haluan olla apuna kotitöissä ja moppaaminen on hauskaa. Kivaa on myös pyykkien ja pesuaineen laittaminen koneeseen. Osaan painaa koneen napista päälle, mutta en valita oikeaa ohjelmaa, vaikka olen katsonut vierestä, kun äiti sen tekee.

– Haluaisin seuraavaksi oppia,

miten televisiosta saa valittua erilaisia asioita ja pelijuttuja. Pelaan mielelläni pleikkaria ja muita pelejä, mutta en aina tiedä, miten niistä kaikista pääsee ulos.

Elli Maansalo

– Tykkään auttaa moppaamisessa. Osaan käyttää imuriakin, mutta en imuroi kovinkaan usein.

– Osaan jo laittaa astiat koneeseen, mutta en laittaa sitä päälle. Toivoisin, että osaisin jo käyttää pyykinpesukonetta. Olisi

kiva pistää vaatteita koneeseen ja käynnistämisen jälkeen kuunnella, kun ne alkavat pyöriä koneen sisällä.

”Imuroidessa on hienointa, jos lattialla on iso hiekkakasa. Kun sen imaisee pois, imurin putkesta alkaa kuulua tosi hauska ääni.”

Tuukka Rosvall

– Tykkään välillä autella äitiä ja isää. Kaikista mukavinta on imurointi. Ai niin, muita laitteita en edes osaa vielä käyttää.

– Imuroidessa on hienointa, jos lattialla on iso hiekkakasa. Kun sen imaisee pois, imurin putkesta alkaa kuulua tosi

hauska ääni. Sitten, kun saan oman huoneen, imuroin varmasti sen aika usein.

Kiukaisten koulussa elokuussa aloittaneet ekaluokkalaiset ovat oppineet jo paljon uusia asioita. Tiedon pänttämisen lisäksi lapset ovat harjaannuttaneet kädentaitojaan opettaja Eija Koiviston ja koulunkäyntiohjaaja Mervi Laineen johdolla. Gallupin tekemisen aikaan lapsilla oli menossa käsityötunti. Työn alla olivat Aapisesta tutut hahmot Annu ja Olli.

TUNNELMALLISTA JOULUA JA ENERGISTÄ VUOTTA 2021!

Lahjoitamme joulukorttivarat
SPR:n Eurajoen ja Euran osastojen kautta
jakelualueemme vähävaraisten
perheiden jouluantimiin.

